

Drveni okviri za pauke u voćnjaku i vrtu

Pauci pripadaju koljenu člankonožaca (Arthropoda) koji kao najbrojnija i najrasprostranjenija skupina životinja okupljaju preko 800.000 vrsta.

Razred paučnjaka (Arachnida) uključuje: čeljusnonoge i patuljaste paučnjake, uobičajene pauke, tropske paučnjake, lažištipavce, mračnice, lažipauke, grinje i krpelje. Poznato je oko 36.000 vrsta paučnjaka.

Tijelo pauka podijeljeno je na 2 dijela: prednji (*prosoma*) i stražnji (*opistosoma*), koje povezuje suženi držak (*pediculus*). Na prednjem dijelu tijela se nalaze oči (6-8), četiri para nogu, dva para pipaka i dvije helicere koje oblikom podsjećaju na par šiljaka u kojima se nalaze otrovne žlijezde. Na gornjoj usni se nalazi pljuvačna žlijezda i čeljusne noge koje izgledom podsjećaju na noge za hodanje.

Na stražnjem dijelu tijela ispred crijevnog otvora nalazi se 4-6 bradavica (žlijezda). Iz tih se žlijezda luči tekućina koja se na zraku skruti u tanku nit. Niti mogu biti različite po vrsti, dužini i jačini. Paukova nit je najjača do sad poznata biološka supstanca. Smatra se da je jača i od čelika te je poznata pod imenom "biološki čelik". Tanka nit osim što je jaka je i ljepljiva i može se razvući do pet puta više od njene prvobitne dužine, prije nego li se prekine.

Od takvih niti pauci prave predivo i proizvode paučinu te se po tome mogu razlučiti od drugih paučnjaka koji to ne čine. Mrežu pletu između grana drveća i drugih pogodnih objekata najčešće vertikalno. Vješto je pletu kao složenu, simetričnu i izuzetno pravilnu mrežu. Oni paučinom štite jaja ženki i sjeme mužjaka, pletu mreže za lov kukaca ili se njome kreću kroz zrak ili plove na povjetarcu.

Slika 1. Paukova mreža između dva stabla (Preuzeto: www.hum.hr)

Pauk je sa svojom kućom ili skrovištem povezan pomoću niti poznatom kao "nit zamka". Kada se pojavi opasnost pauk bježi u sklonište, a njegova mreža predstavlja zamku za različite vrste kukaca. Kada se kukac ulovi u zamku, pauk se spusti po niti do plijena, ubrizgava otrov u njega, a nakon toga ga pojede. Stoga pauke smatramo grabežljivcima. Ova njihova specifičnost za okolnu sredinu ima izuzetno korisnu stranu pa se zato pauci mogu deklarirati kao veliki ekolozi jer čiste okolicu od štetnih kukaca.

Poznavanje osobina i ponašanja paučnjaka doprinijelo je da se iste koriste kao biološka mjera u borbi protiv štetnih kukaca. Preporuča se postaviti drvene okvire za pauke u voćnjak ili vrt. Okviri trebaju biti izrađeni od drveta, kvadratnog (40 x 40 cm) ili pravokutnog (40 x 50 cm) oblika. U gornjem kutu okvira pauk mora imati mjesto za skrivanje, tj. sklonište, koje ga ujedno štiti od oborina i jakih vjetrova. Okviri se postavljaju na nosačima 50 cm iznad površine tla. Utvrđeno da najveći broj štetnih kukaca u voćnjaku leti na visini od 50 do 100 cm kada se u letu upletu u paukovu mrežu.

Izrada okvira nije komplicirana. Vrijedi pokušati, zar ne?

Slika 2. Drveni okviri za pauka postavljaju se u voćnjak ili vrt
(Preuzeto: www.schwegler-natur.de)

**HZPSS, Ured ravnatelja
mr. sc. Marija Ševar
Načelnica odjela za integriranu i ekološku poljoprivredu**